

KSD316 Yaratıcı Dram II Ders Materyali
“Önemsiz Şeyler”
(Susan Glaspell, 1916, Amerika)

Yöre Savcısı Bay Henderson: B Kerem

Şerif Bay Peters: K Kerem

Komşu Çiftçi Bay Hale: Oğulhan/Oğuzhan

Şerifin Karısı Bayan Peters: Tuçe / Pelin

Komşu Çiftçinin Karısı Bayan Hale: Sera / Öykü

Sahne: Merhum John Wright'ın ve şu anda gözaltında olan karısı Bayan Mini Wright'ın çiftlik evlerinin mutfağı. Düzensiz, evyede bulaşıklar, mermerin üstünde bir ekmek, masanın üstünde bulaşık kurulama bezi. İşler yarım kalmış, bu belli.

(Şerif, Savcı, Çiftçi önden girerler. Sobaya üşüşürler, arkalarından Şerifin Karısı ve Çiftçi'nin Karısı girer.)

Savcı: Bu iyi geldi işte. Ateşe yaklaşın bayanlar.

Şerifin Karısı: Ben...üşümüyorum.

Şerif: *(Elindeki kağıtlarla resmi bir işe hazırlık yaparak)* Şimdi Bay Hale, eşyaları yerinden oynatmadan önce, Bay Henderson'la dün sabah buraya geldiğinizde ne gördünüz anlatın.

Hale: Harry'le ben patates yüküyle kasabaya gidiyorduk ki, buraya vardığımızda dedim ki; “John Wright'ı benimle birlikte ortak bir telefon almaya götürebilecek miyim bir bakayım.” Wright'la bu konuyu daha önce bir kez konuşmuştum. İnsanların nasılsa çok fazla konuştuklarını, sadece huzur ve sessizlik istediğini söyleyerek beni reddetmişti. Sanırım hep ne kadar kafasının dikine gittiğini bilirsiniz; ama belki evine gidip karısının önünde bu konuyu konuşsam diye düşündüm. Ancak karısının isteklerinin John için fazla bir şey ifade etmediğini Harry'ye söyledim.

Savcı: Bu konuda daha sonra konuşalım Bay Hale. Tabii ki bunları da öğrenmek isterim ama

şimdi sadece eve vardığımızda ne olduğunu anlatın.

Hale: Herhangi bir şey duymadım ve görmedim; Kapıya vurdum ama içerisi hala sessizdi.

Uyanık olduklarını biliyordum, saat sekizi geçmişti. Bu yüzden tekrar kapıya vurdum ve birisinin “Gelin” dediğini duyar gibi oldum. Emin değildim, ama kapıyı açtım. İşte şu sallanan sandalyede Bayan Wright oturuyordu.

(Hepsi sallanan sandalyeye bakarlar)

Savcı: Ne...yapıyordu peki?

Hale: İleri geri sallanıyordu. Elinde önlüğü vardı ve sanki...ona pili yapıyordu.

Savcı: Peki nasıl görünüyordu?

Hale: Şey, garip bir hali vardı.

Savcı: Ne demek istiyorsunuz garip demekle?

Hale: Yani..bir sonraki şey olarak ne yapacağını bilmez bir halde gibiydi. Sanki tükenmiş gibiydi.

Savcı: Sizin gelişinizi nasıl karşılamış gibi göründü?

Hale: Şey, sanırım aldırış etmedi. “Nasılsınız Bayan Wright, hava soğuk değil mi?” dedim.

“Öyle mi?” dedi. Ve önlüğünü büzmeye devam etti. Ben, “John’u görmek istiyorum” dedim. Sonra...güldü. O, “hayır” dedi sersemlemişcesine. “Evde değil mi?” dedim ben. “Evet” dedi o. “O halde, neden onu göremiyorum?” dedim ona sabırla. “Çünkü o öldü” dedi. “Öldü mü?” dedim ben. Sadece başını salladı, en ufak bir heyecan belirtisi göstermeden ama ileri geri sallanarak. “N’oldu, o nerede?” dedim ben. Sadece üst katı işaret etti. “Boynuna sarılı bir ip yüzünden” dedi ve önlüğüne pili yapmaya devam etti. Ben dışarı çıkıp Harry’yi çağırdım. Belki de...yardım gerekir diye düşündüm. Üst kata çıktık ve işte orada...boylu boyunca yatıyordu.

Savcı: Sanırım üst kata çıksak iyi olacak. Şimdi sadece hikayenin devamını anlatmaya devam edin.

Hale: Şey, aklıma ilk gelen ipi söküp çıkarmak oldu. Ama Harry, dedi ki, “Evet, tamamiyle ölmüş ama biz hiçbir şeyi ellemesek iyi olur.” Bunun üzerine merdivenlerden dönüp aşağı indik. Bayan Wright yine aynı şekilde oturuyordu. “Kimseye haber verildi mi?”

diye sordum ben. “Hayır” dedi o ilgisizce. “Bunu kim yaptı Bayan Wright?” dedi Harry. O, önlüğüne pili yapmayı kesti, “Bilmiyorum” dedi. “Bilmiyor muydunuz?” dedi Harry, “Yatakta onunla birlikte uyumuyor muydunuz?”. “Evet”, dedi o, “ama ben iç kısmında uyuyordum.” “Birisi onun boynuna ip doladı ve boğdu ve siz uyanmadınız?” dedi Harry. O, “uyanmadım” dedi, “ben derin uyurum”. Harry ona daha soru soracak oldu, ama ben, belki de onun öyküsünü önce sorgu yargıcına veya şerife anlatmasına izin vermemizin daha iyi olacağını söyledim. Böylece Harry olabildiğince hızla, bir telefon bulunabilecek bir yere gitti.

Savcı: Peki sizin savcıya gideceğinizi öğrenen Bayan Wright ne yaptı?

Hale: O sandalyeden şuradakine geçti ve elleri birbirine kenetlenmiş, yere bakarak öylece oturdu. Ben, bir sohbet açma duygusuna kapıldım ve John’un telefon bağlatmak isteyip istemeyeceğini öğrenmeye geldiğimi söyledim. Bunun üzerine gülmeye başladı, sonra sustu ve bana baktı korku içinde. Sonra doktor geldi ve siz...sanırım sizin bilmediğiniz benim bildiklerim bunlar.

Savcı: *(Çevreye bakarak)* Sanırım önce üst kata çıkacağız. Ondan sonra da dışarıya ahıra bakarız. *(Şerife’ye mutfağı göstererek)* Burada önemli bir şeyin olmadığına ikna oldunuz değil mi?

Şerif: Burada bir şey yok, sadece mutfak gereçleri.

(Savcı ortalığa bakar)

Savcı: Burası amma da pis.

(Kadınlar yakına gelirler)

Şerifin Karısı: *(Öbür kadına)* Ah, onun meyvesi; donmuş. *(Savcıya)* Soğuklar bastırınca ateş sönerse diye çok endişelenirdi, kavanozları kırılabilirdi.

Şerif: Ah, şu kadınları yenemezsiniz! Ortada cinayet suçlaması var, konserveleri için endişeleniliyor.

Savcı: Sanırım şu işte endişelenmek için konservelerden daha ciddi şeyler var.

Hale: Ah, kadınlar önemsiz şeylere kaygı duymaya alıştırlar.

(İki kadın sessizce biraz daha yaklaşırlar)

Savcı: *(Politik)* Ama yine de, tüm kaygılarına rağmen, hanımlar olmadan bir ne yapardık?

(Ellerini yıkar, havluya uzanır) Kirli havlular! *(Ayağıyla yerdeki kirli bulaşıklara tekme atar)* Pek iyi bir ev sahibesi değilmiş. Ne dersiniz bayanlar?

Çiftçinin Karısı: Bir çiftlikte yapılacak çok iş vardır.

Savcı: Eminim, ama daha temiz çiftlik evleri biliyorum.

Çiftçinin Karısı: O havlular çok çabuk kirlenir. Erkeklerin elleri her zaman olması gerektiği gibi temiz olmaz.

Savcı: Görüyorum ki cinsinize sadıksınız. Siz ve Bayan Wright komşuydunuz. Sanırım arkadaştınız da.

Çiftçinin Karısı: *(Başını sallayarak)* Son yıllarda onu sık görmüyordum. Bu eve gelmemiştim...bir yıldan fazladır.

Savcı: Neden? Onu sevmiyor muydunuz?

Çiftçinin Karısı: Onu yeteri kadar severdim. Çiftçi eşlerinin işleri çok olur Bay Henderson, hem..

Savcı: Evet?

Çiftçinin Karısı: *(Çevreye bakınarak)* Hem burası hiçbir zaman sevimli bir ye rolerek görünmemişti.

Savcı: Hayır, sevimli değil. Hem onun yuva kurma içgüdüsünün olduğunu söyleyemem.

Çiftçinin Karısı: Şey..Wright'ın da olup olmadığını bilemem.

Savcı: Yani, iyi geçinemediklerini mi söylemek istiyorsunuz?

Çiftçinin Karısı: Hayır, hiçbir şey söylemek istemiyorum. Ancak sanırım ki, içinde John Wright olan bir yer daha sevimli olamaz.

Savcı: Bu konuda biraz daha konuşmak isterim. Şimdi yukarı bakmalıyım.

(Savcı yukarı çıkarken)

Şerif: Sanırım Bayan Peters'in alacakları uygun olur. Ona giysi ve birkaç küçük şey götürmek iyi olur. Dün öyle acele içinde ayrıldık ki.

Savcı: Ama alacaklarınızı görmek isterim Bayan Peters. Bizim işimize yarayacak herhangi bir şeye göz kulak olmalıyım.

Şerifin Karısı: Evet Bay Henderson.

(Kadınlar, erkeklerin ayak sesleri uzaklaşınca, mutfağa bakınırlar)

Çiftçinin Karısı: Erkeklerin benim mutfağıma gelip çevreye merakla bakınmalarından ve eleştirmelerinden nefret ederim. *(Savcı'nın bozduğu yerdeki tavaları düzeltir.)*

Şerifin Karısı: Bu onların baş görevidir!

Çiftçinin Karısı: Evet, bu da Savcı'nın marifeti! Telaşla gitmek zorundayken, bulaşıklarını becerememiş olması hakkında konuşmak çok alçakça görünüyor.

Şerifin Karısı: Ekmek mayalamış.

Çiftçinin Karısı: Meyvelerine yazık olmuş. Acaba bozulmuşlar mıdır? Sanırım bazıları bozulmamış Bayan Peters. Evet...bu vişne..yalnızca bu bozulmamış. *(Şişenin kenarlarını siler)* Sıcak havalardaki onca emeğinden sonra kendini kötü hissedecektir. Geçen yaz kendi vişnelerimi güneşe koyduğum günü hatırlarım.

Şerifin Karısı: Ben de odasından eşyalarını almalıyım, yardım eder misin Bayan Hale?

(Odaya geçerler ve elbise, ayakkabı gibi şeyleri taşırlar)

Şerifin Karısı: Oda soğukmuş.

Çiftçinin Karısı: *(Eteği inceleyerek)* Bayan Wright içedönüktü. Sanırım belki de o yüzden o kadar şeyi kendine sakladı. Kadın Dernekleri'ne üye değildi. Sanırım kendini partal hissedersen, hiçbir şeyin keyfine varamazsın. Bir zamanlar, Minnie Foster olduğu günlerde, koroda şarkı söyleyen bir kasabalı kızken, güzel elbiseler giyerdi ve çok canlıydı. Ama bu...ah, bu otuz yıl önceydi. Bütün alacağın bunlar mı?

Şerifin Karısı: Bir önlük istediğini söyledi. İstenecek komik bir şey, tanrı bilir ama cezaevinde seni kirletecek çok şey bulunmaz. Ama sanırım sadece kendini daha doğal hissetmek için. Onların, dolabın üst çekmecesinde olduğunu söyledi. Evet, burada. Ve sonra her zaman kapının arkasında asılı duran küçük şalı.

Çiftçinin Karısı: Bayan Peters?

Şerifin Karısı: Evet Bayan Hale?

Çiftçinin Karısı: Bunu onun yaptığını düşünüyor musun?

Şerifin Karısı: *(Korku dolu bir sesle)* Ay, bilmiyorum.

Çiftçinin Karısı: Ben, pek sanmıyorum onun yaptığını. Önlüğünü ve küçük şalını soruyor. Reçelleri için endişeleniyor.

Şerifin Karısı: Bay Peters durumun onun aleyhinde görüldüğünü söylüyor. Bay Henderson bu davada bir güdüleyici aradıklarını söyledi; öfke belirtisi veya ani bir duygu.

Çiftçinin Karısı: Burada ani bir öfke belirtisi görmüyorum. (Masanın silinmiş yarısına bakar) Şuraya kadar silinmiş. Acaba yukarıda neler buluyorlar? Umarım orayı biraz daha düzenli tutmuştur. Biliyor musun, sinsice hareket ediyormuşuz gibi. Onu kasabada kilitledikten sonra buraya gleip onun kendi evini ona karşı kullanmaya çalışmak!

Şerifin Karısı: Ama Bayan Hale kanun kanundur.

Çiftçinin Karısı: Sanırım öyle.

Şerifin Karısı: *(Bir masanın orada bir şey bularak)* Bir kırkyama yapıyormuş.

(Büyük dikiş sepetini getirir ve parlak parçalara bakarlar)

Çiftçinin Karısı: Ahşap kulübe deseni bu. Güzel, değil mi? Acaba sarma işi mi yapacaktı, yoksa sadece düğüm mü atacaktı?

(Erkekler merdivenlerden inerler)

Şerif: Merak ediyorlarmış, acaba sarma işi mi yoksa düğüm mü atacakmış!

(Erkekler gülerler, kadınlar şaşkın bakarlar)

Savcı: Hadi ahıra gidelim bakalım.

Çiftçinin Karısı: *(Küskün)* Onların delil toplamasını beklerken, zamanımızı önemsiz şeylere harcamamız neden bu kadar tuhaf olsun bilemiyorum. Gülünecek bir şey görmüyorum.

Şerifin Karısı: *(Özür dileyerek)* Tabii akıllarında çok önemli şeyler var.

(Bir sandalye çeker ve masadaki Bayan Hale'e katılır.)

Çiftçinin Karısı: Bayan Peters, şuna bakın. Dikişe bakın. Üstünde çalıştığı buymuş. O kadar düzgün ki. Ve şuna bakın! Her yere yayımlı! Tüh, sanki artık ne yaptığını bilmiyormuş gibi! *(Tedirgindirler, Çiftçinin Karısı bir düğümü söker)*

Şerifin Karısı: Aman, ne yapıyorsun Bayan Hale?

Çiftçinin Karısı: sadece düzgün dikilmemiş bir ilmiği koparıyorum. Kötü dikiş beni her zaman huzursuz etmiştir.

Şerifin Karısı: (*Asabice*) Bir şeyleri ellememeliyiz sanırım.

Çiftçinin Karısı: Bayan Peters, sizce bu kadar neye öfkeliydi acaba?

Şerifin Karısı: Ah bilmem ki. Ben bazen yorgun olduğumda çok çirkin dikiş dikerim. Şey bunları toparlamalıyım. Düşündüğümüzden daha evvel işlerini bitirebilirler. Acaba bir kağıtla sicimi nerden bulsam.

Çiftçinin Karısı: Belki şu dolaptan.

Şerifin Karısı: Aaaa, burada bir kuş kafesi var. Bir kuşu var mıydı Bayan Hale?

Çiftçinin Karısı: Bilmiyorum. O kadar uzun zamandır buraya gelmemişim ki .geçen yıl kanaryaları ucuza satan bir adam vardı. Bir tane alıp almadığımı bilemiyorum. Minnie o kadar güzel şarkı söylerdi ki.

Şerifin Karısı: Merak ediyorum acaba kuşa ne oldu?

Çiftçinin Karısı: Belki de kedi kaptı.

Şerifin Karısı: Hayır kedisi yoktur. Benim kedim onun odasına girmişti de gerçekten çok tedirgin olmuş, benden onu dışarı çıkarmamı istemişti. (Kafese bakarak) Aaaa, şu kapıya bak! Kırılmış. Bir menteşesi çekilip koparılmış.

Çiftçinin Karısı: Birisi onu zorlamış gibi görünüyor.

Şerifin Karısı: Öyle.

Çiftçinin Karısı: Umarım bir delil bulacaklarsa, artık bulmuş olsunlar. Bu yeri sevmedim.

Şerifin Karısı: Benimle buraya geldiğiniz için teşekkür ederim Bayan Hale. Yoksa yalnız kalırdım burada.

Çiftçinin Karısı: Biliyor musunuz keşke daha sık uğrasaymışım ona.

Şerifin Karısı: Kendini suçlama Bayan Hale.

Çiftçinin Karısı: Çocuksuz olmak işi azaltır...ama evi sessiz yapar ve Wright bütün gün dışarıdaydı. Geldiğinde de onunla dostluk etmezdi. John Wright'ı tanır mıydın Bayan Peters?

Şerifin Karısı: Tanımak değil, onu birkaç kez kasabada görmüştüm. İyi bir adam olduğunu söylerler.

Çiftçinin Karısı: Evet, iyiydi. İçki içmezdi ve sözünü tutardı sanırım. Borçlarını öderdi. Ama zor bir adamdı. Tıpkı kemiğe işleyen soğuk ve kuru rüzgar gibi. (Susar, kafese döner) Kuşa ne oldu acaba?

Şerifin Karısı: Bilemiyorum, belki hastalanıp öldü.

Çiftçinin Karısı: Ne diyorum Bayan Peters? Bu kırkyamayı da yanında götürsen? Bakarsın onun aklını meşgul eder.

Şerifin Karısı: Yaaa, sanırım bu hoş bir fikir. Buna bir itiraz olmaz öyle değil mi? Şimdi...kumaş parçalarını da alsam mı?

(Dikiş kutusuna bakarlar)

Çiftçinin Karısı: İşte burada biraz kırmızı var. Herhalde dikiş malzemeleri de buradadır. Amma da güzel bir kutu. Makası buradadır belki. *(Kutuyu açar)* O da ne? Bu ipek parçasına sarılı bir şey var.

Şerifin Karısı: Hayır bu makas değil.

Çiftçinin Karısı: Ay Bayan Peters....bu....

Şerifin Karısı: Bu, o kuş.

Çiftçinin Karısı: Ama Bayan Peters, şuna bak! Boynuna bak! Hepsi....şeye doğru öbür yana.

Şerifin Karısı: Biri... onun...boynunu...burmuş.

Savcı: Evet hanımlar, sarma işlemi mi yoksa düğüm mü atacağına karar verdiniz mi?

Şerifin Karısı: Sanıyoruz ki....düğüm atacamış.

Savcı: Bakın bu ilginç, eminim. (*Kafese bakar*) Kuş kaçmış mı?

Çiftçinin Karısı: Sanıyoruz ki...kedi onu kapmış.

Savcı: Kedileri var mıymış?

Şerifin Karısı: Şimdi değil. Bilirsiniz kediler tekin değildirler. Çekip giderler.

Savcı: (*Hemen konuyu değiştirerek*) Dışarıdan gelen hiç kimseyi gösterir bir işaret yok.

Onların kendi halatlarıyla boğulmuş. Hadi şimdi yine yukarı çıkalım ve tek tek üzerinden gidelim.

(*kadınlar tedirgin ve sessiz*)

Çiftçinin Karısı: O kuşu sevmişti. Onu, bu güzel kutunun üçünde gömecekti.

Şerifin Karısı: Çocukken bir kedim vardı...bir oğlan vardı, bir balta almıştı gözlerimin önünde....eğer beni tutmasalardı, ben...onun canını acıttırdım.

Çiftçinin Karısı: Acaba çevrede hiç çocuğun olmaması nasıl bir şey? Hayır. John Wright o şarkı söyleyen şeyi... kuşu sevmemiştir. O da şarkı söylerdi. O adam onu da öldürdü.

Şerifin Karısı: Kuşu kimin öldürdüğünü bilmiyoruz.

Çiftçinin Karısı: Ben John Wright'ı tanırdım.

Şerifin Karısı: Ben....suskunluğun ne demek olduğunu bilirim. Dakota'da benim ilk bebeğim öldüğünde...

Çiftçinin Karısı: Delil aramaları ne zaman biter dersin?

Şerifin Karısı: Ben suskunluğun ne demek olduğunu bilirim.....Kanun, suçu cezalandırmalıdır Bayan Hale.

Çiftçinin Karısı: Keşke Minnie Foster'ı mavi kurdeleli beyaz elbise giydiği günlerde görseydiniz. Ah keşke, arada bir buraya gelseydim! Bu bir suçtu! Bunun cezasını kim verecek?

Şerifin Karısı: Daha fazla...sürdürmemeliyiz.

Çiftçinin Karısı: Yardıma ihtiyacı olduğunu bilmeliydim! Kadınlar için...Biz birbirimize yakın ama o kadar da uzak yaşıyoruz ki. Hepimiz aynı yollardan geçiyoruz.... Ben sizin yerinizde olsaydım, ona reçellerinin bozulduğunu söylemezdim. Bu kavanozu da al, o zaman diğerlerinin bozulduğunu anlamayacaktır.

Şerifin Karısı: *(Kavanozu alır, onu giysiye sarar)* Oh, oh, erkeklerin bizi işitmemesi iyi. Onlar buna sadece gülüp geçmezler miydi! Bunun gibi bir şeye... ölü kanarya için ortalığı birbirine katmaya. Sanki bunun şöyle...şeyle...ilişkisi varmış gibi, gülmezler miydi!

(Erkeklerin basmaklardan aşağı inmeleri işitilir.)

Çiftçinin Karısı: Hayır Bayan Peters, bunun neden yapıldığı dışında her şey çok açık. Ancak konu kadınlara geldiğinde jürileri bilirsiniz. Eğer kesin bir şey varsa. Gösterecek bir şey, üzerine hikaye anlatılacak bir şey, bu tuhaf olayla bağlantılı bir şey...

Şerif: İşte takımı topladım. Huh, dışarıyı hayli soğuk.

Savcı: Burada bir süre kalacağım. Her şeyin üzerinden geçmek istiyorum. Yaptıklarımız yeterli değil bana göre.

Şerif: Bayan Peters'in yanına alacaklarını görmek ister misiniz?

Savcı: *(Gülerek)* Hanımların bulup aldıkları şeyler pek tehlikeli değil sanırım. (Kutuyu saran

kumaşları da eller, ama devam etmez) Hayır, Bayan Peters'ın kontrole ihtiyacı yok. Bu konuda söylenecek, bir şerifin karısının kanunla evli olduğudur. Bunu hiç bu şekilde düşünmüş müydünüz Bayan Peters?

Şerifin Karısı: Hayır...pek o şekilde değil.

Şerif: Kanunla evli ha. Bunu sevdim...George... şu pencereye de bakmalıyız.

Savcı: Ha, pencereler...

(Kadınlar şaşkın. Bayan Peters kutuyu taşıdığı çantanın içine koymaya çalışır. Kutu büyüktür, sığmaz. Kutuyu açar, kuşu çıkarmaya çalışır. Kuş parçalanır, kadın dokunamaz. Orada çaresiz kalır. Bir kapı sesi işitilir. Bayan Hale kutuyu kapar ve mantosunun büyük ceplerine atar. İçeriye Savcı ve Şerif girerler.)

Savcı: *(Şakayla)* Evet, Henry, en azından yamaları dikmeyeceğini keşfettik. Şey yapacakmış...ona ne deniyordu hanımlar?

Çiftçinin Karısı: *(Eli cebine yapışık)* Biz ona...düğüm atmak diyoruz Bay Henderson....

PERDE